

20 ta' Settembru 2022

Il-Prim Ministru
Il-Berga ta' Kastilja
Il-Belt Valletta

Onorevoli Prim Ministru,

Dwar: Riforma biex tissahha il-libertà tal-kelma

Aħna hawn taht iffirmati, gurnalisti membri jew mhumiex tal-Istitut tal-Ġurnalisti Maltin, nies li jaħdmu fix-xandir, akkademiċi, u persuni li għandhom għal qalbhom id-dritt kostituzzjonali għall-espressjoni hielsa, nesprimu miegħek tħassib serju għall-fatt li hames snin mill-qtill ta' Daphne Caruana Galizia il-gvern għadu ma fetaħx għal konsultazzjoni hielsa u miftuħa proposti dwar kif jissahha il-ġurnaliżmu u dwar x'għandu jsir biex tissahha il-libertà tal-kelma.

Apprezzajna d-dikjarazzjonijiet pubbliċi tiegħek wara li ntemmet l-inkjesta pubblika indipendenti li hu l-ħsieb tiegħek li timplimenta r-rakkomandazzjonijiet li għamlet.

Apprezzajna meta informajt lill-organizzazzjonijiet internazzjonali li jipromwovu l-libertà tal-espressjoni li għandek il-ħsieb tintroduċi riformi li jipproteġu l-ġurnaliżmu. Konna ddizappuntati meta innutajna li rrifjutajt kull offerta tagħhom għal assistenza teknika u legali li tirrifletti l-esperjenza tagħhom f'riformi bħal dawn f'pajjiżi oħra.

Apprezzajna meta waqqaft grupp t'esperti li kien jinkludi anke gurnalisti. Konna dizappuntati meta rrealizzajna li żammejt mistura r-rakkomandazzjonijiet tal-grupp minkejja li kont wegħdt li tippublikahom immedjatament.

Ninsabu infurmati li l-gvern jinsab fi stadju avanzat ta' thejjija ta' riformi legiżlattivi dwar dan is-sugġett. Dan hu tajjeb. Izda hu ħazin li ma sar ebda invit miftuħ mill-gvern għal djalogu ħieles dwar x'għandu jkun hemm f'dawn ir-riformi.

Ma nifhmux kif il-libertà tal-espressjoni tista' tithares b'ligijiet li jiffasslu fis-sigriet. Mhux biss. Mingħajr is-sehem attiv tal-membri tal-professjoni u, aktar importanti minnhom, tal-pubbliku, ir-riforma tkun miktuba bil-moħbi u ma tistax tirrifletti l-bżonnijiet tas-soċjetà u allura ma tistax tirnexxi. Mingħajr konsultazzjoni pubblika ma jistax ikollna riforma li tassew tqawwi l-libertà ġurnalistika.

Il-protezzjoni tal-ġurnalisti u r-restrizzjonijiet fuq l-abbuż tal-poter biex ixekkilmillhom milli jagħmlu xogħlom hu, fuq kollox, attack fuq id-dritt ta' kull ċittadin f'soċjetà demokratika li jkun informat dwar l-imġieba ta' dawk li għandhom il-poter. Kull ċittadin għandu d-dritt li jieħu sehem f'riformi li suppost għandhom l-għan li jipproteġu d-dritt fundamentali tiegħu.

Hu għalhekk li nappellawlek li immedjatement tippubblika l-pariri li diġà ngħatajt mill-esperti li h̄tart u li qabel tmur il-Parlament b'xi proposta ta' liġi, tippubblika l-intenzjonijiet tal-gvern għal konsultazzjoni pubblika miftuħa u effettiva.

Dejjem tiegħek,